

A III. pártkongresszus előtt a Szegedi Tudományegyetemen

A Magyar Dolgozók Pártja III. kongresszusa előtti időszak az egyetemi dolgozók munkájába is nagy lendületet, lelkesedést hozott. A gyárakban, a földeken dolgozók magas százalékokkal köszöntik pártunk kongresszusát. Az egyetemi oktató, nevelő és kutató munka nem mérhető úgy, mint a termelés, de pedagógusaink, professzoraink munkájának lendületét jelentősen fokozta az a tény, hogy pártunk legjobbjai nagyjelentőségű tanácskozára ülnek össze a jövő héten.

Ezt a lelkes munkát látja az ember, ha belép az Ady-téri egyetem első emeletén lévő Növényzeti Intézet folyosójára. Példásként a fal mellett sorakoznak a kísérleti műszerek, a hallgatók mikroszkóp fölé hajolva ismerkednek az élet legapróbb parányjaival.

Az egyik sarokban lévő ládában burgonya van. Burgonya csírázás közben. Egy fehérrépényes fiatal tanársegéd féltő gonddal rendezi őket.

A burgonya igen fontos növény országunkban — második kenyere dolgozó népünknek és azonkívül igen fontos ipari nyersanyag is. Egész dolgozó népünk, dolgozó parasztaink kint a földeken, tudósaink, kutatóink az intézetekben arra törekednek, hogy

újabb, jobban termő fajtákat honosítsanak meg.

Ezen dolgozik, kísérletezik a Növényzeti Intézet is Szalai István docens vezetésével.

Intézetünk a tavaszi vetésből származó új gumók nyári ültetésének lehetőségét és módját kutatja — mondja Szalai elvtárs. — A burgonya termelékenységét növelni nemcsak gazdasági szempontból feltétlenül szükséges. A kutatásoknál igen sok tényezőt kell figyelembe venni. A burgonyatermelés minőségi és mennyiségi növelésének egyetlen útja van: egy évben két termés.

Ezútféle Szalai elvtárs elmondja, hogy parasztságunknak nem jelent új dolgot a burgonya nyári ültetése. Erre a célra az előző évi gumókat használják fel. Dolgozó parasztságunk azonban a rossz tárolási viszonyok miatt erősen romlott burgonyát ültetett el.

A burgonya minőségi termelésének elengedhetetlen feltétele a nyári ültetés — ez Liszenko kutatásai nyomán vált világossá. De ezzel a megoldás még nem teljes. Legmegbízhatóbb módja az lenne, ha a tavaszi vetésű, frissen felszedett gumókat használnánk fel a nyári ültetéshez. A friss gumó elültetve nem csírázik. A Növényzeti Intézet tehát azt kutatja, hogyan lehet az új burgonyát

egyenletes és biztos csírázásra készíteni.

Az intézet igen komoly munkát végez. Az elmúlt évi kutatások eredményei alapján az eddigi kísérletekben szereplő három burgonyafajta helyett az idén 14 fajtával kísérleteznek. E kísérletek éppen most lépnek új, fontos fázisba, a csíráztatást gyorsító anyagok kipróbálásával.

A Növényzeti Intézetben másik igen komoly kutató munka folyik Greguss Pál, az intézet vezető tanárának irányításával.

Greguss Pál faszövettani kutatásait 1933-ban kezdte el. Most nagy örömmel és lelkesedéssel készül a Nemzetközi Botanikai Kongresszus Párisban tartandó júliusi ülésére, ahol beszámolóját és a Szegedi Egyetem kutatómunkájáról.

Szeged üzemei gyakran keresik fel a Növényzeti Intézetet. A Szegedi Falemezgyár vezetői — közös munkára kérték az egyetem dolgozóit gyakorlati problémáik megoldására. Az első együttműködésre 1950-ben adódott alkalom, amikor a búkkfarönkök az erős felmelegedés után repedezni kezdtek és így lemezelésre alkalmatlanná váltak. Az intézet megállapította, hogy a fában felhalmozódott milliárdnyi keményítő szemecske okozta a repedést. A tudomány megismerte az okot és így könnyen segített. Ettől kezdve a Szegedi Falemezgyár és a Növényzeti Intézet között

munkaközösség alakult.

Ha a falemezgyárnak a fa feldolgozásával kapcsolatban valami fontosabb problémája akad, a Növényzeti Intézet véleményét is kikéri.

Az intézet a szegedi falipari művezetők részére ismeretterjesztő tanfolyamot szervezett. A Falemez-

gyárban és a Gyufagyárban a fa szerkezetéről, anatómiájáról tartott előadást. Ezenkívül az ország majdnem minden bányája részére rendszeres szaktanáccsal szolgálnak a szénfajták minőségét illetően. Az intézet munkáját az elmélet és a gyakorlat szoros kapcsolata jellemzi.

A tudományegyetem többi tanszékein is hasonló lelkesedéstől áthatott kutató tevékenység folyik. A Biológiai és Kémiai Intézetek közötti együttműködés új lendületet eredményezett, éppen nemrégiben Vámos Rezső adjunktus kísérlete nyomán. A hazánkban nemrég meghonosított rizstermelést jelentős veszély fenyegeti, a Bruzzone barnulós betegsége. Vámos Rezső a fizikai, kémiai tanszék dolgozóival együtt megállapította a barnulós betegség okát és ezáltal annak megszüntetésére is megteremtették a lehetőséget. A kongresszus hetében küldik el Hegedűs András földművelésügyi miniszter elvtársnak

a kongresszus tiszteletére befejezett kísérleteik eredményeit.

Kiss Árpád professzor, a Tudományegyetem természettudományi karának dékánja éppen most jutott el húsz éve folyó jelentős komplex-kémiai vizsgálatainak során odáig, hogy azok eredményeiből végérvényes fontos tanulságokat vonhasson le.

Sokan a megkezdett kísérleteik mielőbbi befejezését várták, éppen annak érdekében, hogy népgazdaságunknak segítséget tudjanak nyújtani. Mindezek a kiragadott részleteredmények csak töredékét alkotják az egyetemen folyó országos méretű és jelentős, tudományos kutatói tevékenységnek, amelynek egyik legfontosabb célja a tudomány általános új törvényeinek megismerése és ezzel a dolgozó nép életének könnyebbé, munkájának eredményesebbé tétele.

A pártkongresszus küszöbén Szeged dolgozó értelmisége, közte az egyetemi tanszemélyzet, fokozottabban érzi a maga felelősségét munkájával a párt politikájának, a szocialista építési programjának mielőbbi megvalósítása szorosan összefonódott.

Üzembeállították az újjáalakított csapágy-fúrógépet az Autójavító Vállalatnál

„Kész a csapágy-fúrógép” — adták saájáról szája az Autójavító Vállalat gépműhelyében a munkások a jó hírt. Futótűzként terjedt el az egész üzemből, hogy Csurgó László, a gép újjáalakítója próbamunkát végez rajta. Amint beállították a gépet, körülötte összesereglettek a munkások. Ott volt a vállalat vezetője, a főművezető, a MEO-s is.

Csurgó László az indító fogantyúra helyezte a kezét. A gép zajtalanul kezdett forogni mind sebezsebben, ahogyan az alkatrészt gyártó műhely művezetője irányította. Úgy vágta az apró fémforgácsot, hogy gyönyörűség volt nézni: a próbamunkadarab kitűnően sikerült, minőségileg elsőrendű lett.

Nem vártak hiába a gépműhelybeliek erre a gépre. A csapágy-fúrógép elkészült és jól működik. Csurgó László megtartotta szavát, teljesítette kongresszusi vállalatát. Ha szóba hozzák előtte a csapágy-fúrógépet, csak ennyi mond: „Vállaltam, megcsináltam, a dolgozó-társaimat segítettem”. Többet nem beszél róla. Inkább szóba hozza Gárdián Menyhértet, aki a gépműhely művezetője: a kongresszus héten versenytársak lettek, de ahogy ő mondja, kettőjük versenyé tovább folytatódik majd. Ebben a versenyben nagy a tét: a minőségi munka. Szorítják is egymást. Szinte naponta figyelik, melyik műhelyben készülnek a legjobban munkadarabok. Csurgó László ritkán távozik az alkatrészt gyártó

műhelyből, amelyet csak egy rács választ el a gépműhelytől. Mikro-méterrel a kezében, egyik géptől a másikig megy, hogy ellenőrizze beszerelt részek munkáját. Többször hangsúlyozza: „Tizedmilliméter tévedés sem lehet”. Ezt jól tudja az alkatrészt gyártó részleg minden munkása. Nem is tűnnek semmi pontatlanságot. Azonnal tudomására hozzák a művezetőnek, ha hiba mutatkozik — a kongresszus héten még nem volt minőségi hiba náluk.

A gépműhelyben nem így áll a helyzet. A sztáhanovista brigád tagjai megbírták a gépműhely

művezetőjét, Gárdián Menyhértet, mert a csavarokat nem a kívánt méret szerint készítették el. Ez többletmunkát jelentett a sztáhanovista brigádnak, — mert az alkatrészek összeszereléséhez megfelelő méretű csavar után kellett nézniük. Ez egy rossz pontot jelent a minőségi versenyben, de nem helyrehozhatatlan. A gépműhely művezetője nagyobb ellenőrzéssel elkerülheti az ilyen kis hibákat — s a két művezető nemes versenynek győztese rajtuk kívül azok a vállalatok lesznek, akiknek gépkocsijaikat minőségileg is hibamentesen javítják ki.

H I R E K

— A Városi Tanács kereskedelmi osztálya az Élelmiszer Kiskereskedelmi Vállalattal karöltve határozatot hozott Petőfi-telep élelmiszerellátásának megjavítására. Petőfi-telepen a IX. utcában lévő élelmiszerárudát kibővített és korszerűsített, a Templom-téren pedig új, korszerű élelmiszerárudát létesített kezdtek meg. Mindkét áruda munkálatai június hónapban befejeződnek.

— A Szeged Városi Tanács egészségügyi állandó bizottsága kezdeményezésére az állandó bizottság aktívái vállalták, hogy a bölcsődék udvarainak, kertjeinek parkosítását társadalmi munkában elvégzik. Az egyetemi bölcsőde, a

Petőfi-telepi bölcsőde, a Kazinczy-utcai bölcsőde udvarának parkosítását már be is fejezték, míg a Földműves-utcai, az Alkotmány térsz. bölcsődéjének parkosítási munkálatait most végzik. A munkákban az állandó bizottság 1100 forint értékű társadalmi munkát végzett. Ezzel hozzájárultak ahhoz, hogy a bölcsődékben elhelyezett kicsinyek barátságos környezetben napozhassanak, játszhasanak.

— Május 23-án, délelőtt 11 órakor a Nemzeti Színházban rendezték meg a Szegedi Filharmoniai Zenekar hangversenyt, Zempléni Kornél zongoraművész közreműködésével. Műsorán Wagner: Rienzi nyitány, Rachmaninov zongoraversenye, Beethoven IV. Szimfóniája szerepel.

— Május 24-én délután fél 6 és este fél 9 órai kezdettel a szegedi Nemzeti Színházban vendég szerepelt a budapesti Kamara Varieté együttese. Vidám műsorának címe: „Öltözik a hivatal”. Fellépnek: Gobbi Hilda Kossuth-díjas, érdemes művész, Rózsahegy Kálmán, a Nemzeti Színház örökös tagja, Kabos László, a Vigzínház tagja és több budapesti művész.

Rendes ülést tart május 26-án a városi tanács

Szeged Város Tanácsa május 26-án, szerdán délután 4 órakor a Tanácsháza nagytermében tartja ezévi harmadik rendes ülést. Első napirendi pontként „Beszámoló a Végrehajtóbizottság munkájáról — A Termelési Bizottság működése” címmel Dénes Leó elvtárs, a Vb.

elnök, második pontként „A város kulturális életének fejlődése” címmel dr. Szeghy Endre, a Népművelési Állandó Bizottság tagja tart beszámolót, míg harmadik napirendi pontként előterjesztések és javaslatok következnek.

A Szegedi Egyetem Énekkarának hangversenye

Május 29-én, szombaton este fél 8-kor tartja első szegedi bemutatkozó hangversenyt az Ady-téri Egyetem Auditorium Maximumában a fiatal Szegedi Egyetemi Énekkar. Az énekkar művészeti vezetője Kertész Lajos karnagy. A hangversenyen résztvesz Bárdos

Lajos, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze és Járdányi Pál zeneszerző. Szeged zenekedvelő közönsége érdeklődéssel tekint a hangversenyre.

A hangverseny jegyei az Országos Filharmonia Kirendeltségénél, az énekkar tagjainál és a kultúrfelelősöknél kaphatók.

Gyerekek az utcán

Hozzászólás a „Délmagyarország” vitaindító cikkéhez

Nagy érdeklődéssel olvastam a „Gyerekek az utcán” című vitaindító cikket, annál is inkább, mert a Városi Tanács Oktatási Állandó Bizottsága a tanulóifjúság társadalmi nevelésével kapcsolatban a közelmúltban három ankétot tartott. A két probléma,

a tanulóifjúság társadalmi nevelésének kérdése és az utca, mint ugyancsak iskolán kívüli nevelési tényező hatása szorosan összefügg.

Vajon nem társadalmi jelenség-e az, amikor P. Karsai a »közönség« segédletével csempíti el a népből az almát, a kiflit, a zöldséget? Nem a társadalom felelős-e azért, hogy sportkedvelő felnőttek nagyobb csoportja »szórakozás« címen sportot űz abból, hogy egymásnak uszítson két magáról megfelelőkedő verekedő gyermeket. Vagy nem elgondolkodtató-e az, hogy sokak tudatába még nem hatolt be, hogy a gyermekek utcai verekedése mennyire elítélendő, s csak akkor döbbennek rá, hogy valahol hiba történt, amikor az agyarázkodással végződő verekedés után bírósági eljárásra kerül a sor? Vajon még mindig nincs egységes álláspont a gyermeknevelés kérdéseiben. A vitaindító cikkben felhozott és sok más jólismert esetből az következik, hogy nem. S ha az ember ezen a gondolatson végighalad, önkéntelenül felmerül a társadalom felelősségének a gondolata. Meg kell mondanom, hogy amikor a társadalom felelősségének kérdését hangsúlyozom, ez alól a felelősség alól nem vonom ki a szülőket és

azokat a pedagógusokat sem, akik az iskolában biztosítják a tudatos belső fegyelmet, az iskolán kívüli, az utcán, a mozikban és a szórakozóhelyeken azonban nem figyelnek fel ébren az ifjúság viselkedésére.

Mélysegesen elgondolkodtató, izgalmas és nagyon időszerű a társadalmi nevelés problémája. Időszerű annál is inkább, mert abban az időszakban jelentkezik országos viszonylatban, tehát általánosan, amikor az iskolák belső fegyelmét, a tanítási órák magasabb színvonalát, az órán kívüli elfoglaltságok tervszerű irányítása és ellenőrzése útján már legtöbb nevelőtestületünk megnyugtató módon megszilárdította. Az egész jelenségnek szinte az a látszata, hogy az iskolából származó a fegyelmezetlenséget, a fegyelmezetlenség tehát ott jelentkezik, ahol az ellenőrzés még laza, még nem eléggé éber.

A szülői körben még gyakran hallható az a vélemény, hogy azért adta gyermekét az iskolába, hogy ott nevelődjék. Vesződjenek velük a pedagógusok. A kérdés illy módon való beállítása helytelen, a szülők részéről az úgynevezett »könnyebb ellenállás vonalát«, a »kényelmiálláspontot« jelenti. Mi lenne, ha az iskola azt mondaná, hogy a tanítás után eltávoztak tőlünk a növendékeink, nevelje őket tovább a szülői ház, az utca? Ez még helytelenebb kijelentés lenne!

Teljes mértékben egyetértek ebben a kérdésben a vitaindító cikk azon megállapításával, hogy ifjúságunk neveléséért mindhárom tényező, az iskola, a szülői ház és a dolgozók egész társadalmi együttese felelős.

Eppen ezért helytelen annak a

szülőnek az álláspontja, aki kijelenti: »Az én gyermekem már úgyszólván felnőtt ember. Nem tartom szükségesnek, hogy babáskodjon felette. Nem is megyek soha az iskolába a nevelőket háborgatni, nem érdeklődöm utána. Fiam magának tanul, maga látja majd hasznát.« Merőben érthetetlenek előttem az ilyen szülők. Most, amikor fejlődésünkben már eljutottunk odáig, hogy az iskolán kívüli nevelésben felvethetjük a társadalom kollektív felelősségének kérdését, van olyan szülő, aki még a saját gyermeke sorsának alakulása sem kíváncsi és nem érez érte felelősséget. A haladó pedagógia, az iskola és a józanul gondolkodó szülők nagy többsége nevében messzemenően el kell ítélnem az ilyen megnyilatkozásokat.

Mi igenis várjuk és elvárjuk a szülői érdeklődést. Sok-sok félreértést, előre nem látott nehézséget tisztáznak a szülő és az osztályfőnök, a szülő és a nevelő megbeszélései.

Végül még egy kérdéshez szeretnék hozzászólni, amelyben nem értek egészen egyet a »Gyerekek az utcán« című cikk írójával. Ez pedig a sportegyesületek ifjúsági szakosztályában foglalkoztatott tanulók nevelése, amelyet a cikkíró úgy állít be, mintha minden sportegyesületben egyformán törődne az ott sportoló fiatalokkal, mintha minden sportszakosztályban egyformán nyilvánulna meg a tanulók ellenőrzése, a velük való törődés és szeretet. Kétségtelen, hogy mind nagyobb azoknak a sportegyesületi szakosztályoknak a száma, amelyek nemcsak a teljesítményszinteket látják maguk előtt, hanem ifjú sportolóinkban meglátják a tanuló, akinek még nevelődésre, szellemi, erkölcsi fejlődésre van szüksége. Ezzel szemben még vannak olyan sportegyesületek, amelyek bár nagyszámú iskolák patronáló szervei, még mindig nem alakították meg az iskolával együttműködő és az iskolai Rendtartás által előírt nevelési bizottságokat. Ezek az egyesületek elnezik, hogy kiskorú sportolók a sportklubokban jelentős összegű pénzt kártázhassanak el. Olyan egyesület is van, amelyik semmibeveszi a Tanulói Szabályzatban lerögzített rendelkezést, amely szerint a tanulónak télen esti nyolc, nyáron esti kilenc óráig szabad házon kívül tartózkodnia s az edzési időt az esti órákra helyezik.

A sportegyesületeknek az iskolával és a VTSB-vel együtt arra kell törekedniük, hogy eljárásaikkal megkeressék azt a nevelői összhangot, és következetességet, amely nélkül minden nevelői eljárás eredménytelen.

Sok elmondanivaló volna még, sok megoldásra váró probléma tisztázása lenne még kíváncsú. Remélem, hogy a most meginduló vita mindezeket a problémákat felveti majd és a helyes megoldásokhoz vezet. Mint nevelők érdeklődéssel várjuk a hozzászólásokat, amelyek során nemcsak a hivatott pedagógusok, hanem a szülők és az érdekeltek társadalmi szervek hangját, véleményét is szeretnénk hallani.

Gallé László

gyakorló gimnáziumi igazgató, a Városi Tanács Oktatási Állandó Bizottságának elnöke.

A Ruházati Boltok versenyében a szegedi lett az első

Pártunk III. kongresszusa tiszteletére az ország összes Ruházati Boltjai versenyre léptek egymással. A verseny első szakaszának értékelése május 4-én és 5-én volt Miskolcon. A versengésben elért eredmény bizonyítja, hogy a szegedi Ruházati Bolt dolgozói átérezték a nemes versengés jelentőségét és szívvel, lélekkel a párt- és kormányhatározatok célkitűzéseit

megvalósításáért dolgoznak. A szegedi Ruházati Bolt az első díjat nyerte el a versenyszakaszban. Dolgozóink nagy lelkesedéssel fogadták az eredményt és ígéretet tettek, mindent elkövetnek annak érdekében, hogy a verseny második szakaszában megtartsák az elsősegélyt s birtokukban maradjon az a szép zászló, amelyet elnyertek.

Szabó Béláné